

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р РАДОСЛАВА ДЕЛЕВА МИТЕВА-ГЕОРГИЕВА, ДОКТОР

относно дисертационен труд на тема „**Въздействие на кинезитерапията върху качеството на живот при шийна болка**“

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“

област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

професионално направление: 7.4. Обществено здраве

научна специалност: „Кинезитерапия“

Докторант: Драгана Божидар Велинов

Научен ръководител: Доц. д-р. Екатерина Митова дм

Остеохондрозата на шийния дял на гръбначният стълб заема водещо място сред заболяванията на периферната нервна система, което допринася до сериозен социален проблем в много страни. От болки в шията най-често страдат хора в трудоспособната възраст. Последствията могат да прераснат в дългосрочни физически, психологически, социални и да доведат до инвалидизация. Болките в шията влошава качеството на живот, а лечението им натоварва работодателите и здравните услуги. Предвид всичко това смятам, че темата на представения дисертационен труд е актуална, интересна и икономически оправдана.

Дисертационният труд е с обем от 190 страници. В структурата фигурират всички необходими елементи. Научният проблем е разгледан всеобхватно, като са анализирани съвременните научни публикации. Литературният обзор е разработен в пряка връзка с темата на проучването.

Втората глава озаглавена „Методология на научното изследване“ включва хипотеза, обект, предмет, цел, организация, методи и методика (тестовата батерия) на изследването. Хипотезата е правилно формулирана и произтича от направения литературен обзор. Целта и задачите на научния труд са точно определени. В същата глава са описани подробно приложената кинезитерапевтична методика и мануалните техники в различните периоди на лечение. Изследвани са 80 пациенти разпределени в контролна и експерименталната група. В проучването е включен голям контингент лица, което е предпоставка за достоверност и надеждност на получените резултати. Използваните методи на изследване са съвременни, правилно подбрани, подробно описани.

В третата глава са поместени резултатите от проведеното кинезилечение при експерименталната и контролната група. Анализа на собствените резултати е задълбочен. Получените резултати показват подобрене и при двете групи пациенти, като подобрието е по-съществено (статистически значими разлики) в експерименталната група.

Научната разработка завършва с подходящо формулирани заключение, изводи, препоръки и приноси, които произтичат от получените при научния експеримент резултати.

Библиографската справка съдържа 224 заглавия, от които 37 на кирилица, 184 на латиница и 3 електронни източници. Това безспорно доказва доброто познаване, обзорността и научната обосновка по разглежданата тема. Допълнително и коректно в края на докторската разработка са поместени 5 приложения: декларация за информирано съгласие, анкетна карта, въпросник на пациента, процедурна карта и индекс за шийна дисфункция.

Текстът е написан на разбираем език, като са спазени правилата за цитиране на литературните източници, добре визуализиран чрез 35 таблици 26 фигури, а структурата на дисертацията е балансирана между отделните глави.

Автореферата отразява основната структура на дисертационния труд и дава правилна и точна представа за същността на научния експеримент и постигнатите резултати. Анализ на собствените резултати е задълбочен. Получените резултати дават основание да се твърди, че апробираната методика е подходяща за широко приложение.

Анализирайки разработката можем да очертаем следните приноси:

1. Направен е подробен теоретичен обзор на съществуващата литература по проблема, което ще допринесе за адекватно поведение на редовия кинезитерапевт при работа с шийни болки
2. Разработена и апробирана е авторска кинезитерапевтична методика за ефективно повлияване качеството на живот на пациенти с шийна болка.
3. Изследван е ефектът от приложената кинезитерапевтична методика за повлияване качеството на живот на пациенти с шийна болка. Получените резултати от проучването дават статистически верни данни за ефективността на проведения експеримент.

Заключение:

Представеният дисертационен труд на Драгана Божидар Велиновна тема „Въздействие на кинезитерапията върху качеството на живот при шийна болка" е оригинална разработка. Дисертационен труд отговаря на минималните национални изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски". Няма наличие на плагиатство.

Становището ми е положително и убедено предлагам на Научното жури да присъди на Драгана Божидар Велиновна образователна и научна степен „Доктор” по професионалното направление 7.4. Обществено здраве (Кинезитерапия).

25.07.2024 г.

Рецензент:.....
доц. д-р Радослава Делева

Opinion

by Assoc. Prof. Dr. Radoslava Deleva Miteva-Georgieva, PhD

Regarding the dissertation titled "**The Impact of Kinesitherapy on the Quality of Life in Cervical Pain**"

for the award of the educational and scientific degree "PhD"

field of higher education: 7. Health and Sport

7.4. Public Health

scientific speciality: "Kinesitherapy"

Doctoral Candidate: Dragana Bozhidar Velinov

Scientific Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Ekaterina Mitova, MD

Cervical spine osteochondrosis occupies a leading position among diseases of the peripheral nervous system, contributing to a serious social problem in many countries. People of working age are most often affected by neck pain. The consequences can develop into long-term physical, psychological, social issues, and lead to disability. Neck pain worsens the quality of life, and its treatment burdens employers and healthcare services. Given all this, I believe that the topic of the presented dissertation is relevant, interesting, and economically justified.

The dissertation is 190 pages long. It includes all necessary elements. The scientific problem is comprehensively examined, with an analysis of contemporary scientific publications. The literature review is directly related to the research topic.

The second chapter, titled "Methodology of Scientific Research," includes the hypothesis, object, subject, aim, organization, methods, and methodology (test battery) of the research. The hypothesis is correctly formulated and derives from the conducted literature review. The aim and tasks of the scientific work are precisely defined. In the same chapter, the applied kinesitherapeutic methodology and manual techniques used in different periods of treatment are described in detail. A total of 80 patients, divided into control and experimental groups, were examined. The inclusion of a large contingent of subjects ensures the reliability and validity of the obtained results. The research methods used are modern, correctly selected, and thoroughly described.

The third chapter presents the results of the conducted kinesitherapy in the experimental and control groups. The analysis of the author's results is thorough. The obtained results show improvement in both groups of patients, with a more significant improvement (statistically significant differences) in the experimental group.

The scientific work concludes with appropriately formulated conclusions, findings, recommendations, and contributions derived from the results obtained in the scientific experiment. The bibliographic reference contains 224 titles, of which 37 are in Cyrillic, 184 in

Latin, and 3 electronic sources. This undoubtedly proves a good knowledge, comprehensiveness, and scientific justification of the examined topic. Additionally, 5 appendices are correctly included at the end of the doctoral work: a declaration of informed consent, a survey card, a patient questionnaire, a procedural card, and a cervical dysfunction index.

The text is written in an understandable language, following the rules for citing literary sources, well visualized through 35 tables and 26 figures, and the structure of the dissertation is balanced between the individual chapters. The abstract reflects the main structure of the dissertation and provides a correct and precise idea of the essence of the scientific experiment and the achieved results. The analysis of the author's results is thorough. The obtained results provide grounds to claim that the tested methodology is suitable for widespread application.

Analyzing the Work, the Following Contributions Can Be Outlined:

1. A detailed theoretical review of the existing literature on the problem has been made, which will contribute to the adequate behavior of an ordinary kinesi therapist when working with cervical pain.
2. An author's kinesi therapeutic methodology for effectively influencing the quality of life of patients with cervical pain has been developed and tested.
3. The effect of the applied kinesi therapeutic methodology on the quality of life of patients with cervical pain has been examined. The obtained results from the study provide statistically accurate data on the effectiveness of the conducted experiment.

Conclusion:

The presented dissertation by Dragana Bozhidar Velinov on the topic "The Impact of Kinesitherapy on the Quality of Life in Cervical Pain" is an original work. The dissertation meets the minimum national requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Rules for its application, and the Rules for the development of the academic staff of South-West University "Neofit Rilski". There is no evidence of plagiarism.

My opinion is positive, and I confidently recommend to the Scientific Jury to award Dragana Bozhidar Velinov the educational and scientific degree "PhD" in the professional field 7.4. Public Health (Kinesitherapy).

July 25, 2024

Reviewer:

Assoc. Prof. Dr. Radoslava Deleva